

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การปรับเปลี่ยนขององค์กรชุมชนอันเป็นผลมาจากการแทรกแซงจากภายนอก		
ชื่อผู้เขียน	นางยุพิน บัวคอม		
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ		
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ	เปลี่ยนผดุง	ประธานกรรมการ
	อาจารย์วิสุทธิ	วานิช	กรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร.พศิน	แดงจวง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับเปลี่ยนขององค์กรชุมชนอันเป็นผลมาจากการแทรกแซงจากภายนอก ตลอดจนถึงปัจจัย เงื่อนไข กลไกที่เกี่ยวข้อง การวิจัยครั้งนี้ทำในพื้นที่หมู่บ้าน ก้างหงส์ ตำบลบ้านเป้า อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ วิธีการวิจัยเป็นแบบเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์และการสังเกต แหล่งผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรสมาชิกขององค์กรเหมืองฝาย หมอวัดวัด หมอชาวบ้าน กลุ่มหนุ่มสาว กลุ่มฅาปนกิจศพ กลุ่มแลกเปลี่ยนแรงงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

องค์กรดั้งเดิมของชุมชนก่อนถูกแทรกแซงจากภายนอก เป็นการรวมตัวของคนในชุมชนเพื่อดำเนินกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม เป็นการรวมกลุ่มตามธรรมชาติในลักษณะการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การดำเนินงานขององค์กรไม่สลับซับซ้อน กฎกติกาที่มีทั้งที่เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่ได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรที่สมาชิกขององค์กรร่วมกันกำหนดขึ้น ซึ่งสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการตัดสินใจและเน้นการระดมทุนภายในองค์กรเป็นสำคัญ

หลังจากองค์กรดั้งเดิมถูกแทรกแซงจากภายนอก องค์กรได้ปรับเปลี่ยนไปในลักษณะการมีส่วนร่วมและการช่วยเหลือพึ่งพาตนเองลดน้อยลงและจะไปพึ่งพิงราชการมากขึ้น กฎกติกาขององค์กรจะเน้นลายลักษณ์อักษรเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะหน่วยงานที่เข้าไปแทรกแซงในชุมชนจะเป็นผู้กำหนดกฎกติกาให้องค์กรชุมชน การดำเนินงานมีความสลับซับซ้อนและเป็นทางการมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันองค์กรได้ถูกลดบทบาทลงและรัฐได้เข้าไปทำหน้าที่แทน ทำให้องค์กรมีการพึ่งพาภายนอกมากขึ้น

ปัจจัยที่ส่งผลทำให้องค์กรชุมชนเกิดการปรับเปลี่ยน คือ การเข้าแทรกแซง โดยหน่วยงานของรัฐและเอกชน การที่สมาชิกองค์กรได้มีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกและการได้รับข่าวสารข้อมูลโดยมีเงื่อนไขที่สำคัญคือ การได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภายนอก การมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ โดยมีผู้นำ สมาชิกขององค์กรและนักพัฒนาเป็นกลไกสำคัญ

๒

Thesis Title	Local Organization Adjustment as a Result of Outside Interferences		
Author	Mrs. Yupin Boucorn		
M.Ed.	Nonformal Education		
Examining Committee	Asst. Prof. Yougyut Plianphadung	Chairman	
	Lect. Visut Vanich	Member	
	Assoc.Prof.Dr.Phasina Tangchuang	Member	

Abstract

The purpose of this research was to study the local organization adjustments as a result of outside interference which included the factors, the conditions, and the mechanics influencing local organization adjustment. The case study was of Kanghong village, Ban Pua sub-district, Mae Tang district, Chiang Mai. The methodology used in this study emphasized on qualitative technique. Data was collected by interviews and observation. The key informants were community leaders, local organization leaders, Muang Fai organization members, religious group, village group, youth group, funeral group, labor exchange group, and other people related.

The study found that local organizations prior to outside interference were the formation of people within community in order to conduct certain social, economic, political, and cultural activities. This kind of formation was a natural self-reliance. Its management was not complicated and was under both written and unwritten rules set by organization

members. All members took part in activities, decision making with the emphasis on budget collection.

These local organizations had been adjusted following the outside interference. There was less participation and self-reliance within the organization than in the past. Most local organizations turned to rely more on civil services. Written rules were considered more important and mostly issued by some interfering units. The management was more complicated and more official. Meanwhile the role of local organizations was decreased and taken over by the government. This made them rely more on the outsiders.

The factors which influenced local organization adjustment were the interference of government and private sectors, the interactions with the outsiders, and the information through mass communication. The crucial conditions which led to this adjustment were outside financial supports and the chance to exchange knowledge and experiences with the help of mechanics as leaders, organization members and developers.